

לב האדם לאדם (פעולה)

פעולה שלישית מתוך מערך הפעולות לשבט מעלות- נווה בחודש ארגון תשע"ג

לפעולה הראשונה - [פנים אל פנים](#). לפעולה השנייה - [תורת הקשרים](#)

מטרות הפעולה:

- החניכים יבחינו בציפיות המוקדמות הנוצרות לפני כל מפגש ושיחה בין אנשים.
- החניכים ילמדו ושיחה ומפגש ישירים מאפשרים להכיר את האדם עצמו (מעבר לציפיות המוקדמות) וליצור עימו קשר משמעותי.
- החניכים יכירו בצורך למפגש פנים אל פנים בין החלקים השונים בעם, בכדי להתגבר על ההכרות העקיפה והמוטעית שיוצרים אמצעי התקשורת.

כתיחה:

בפעולות הקודמות דיברנו על קשר אישי היוצר חיבור ועל מצוות והכוונות בתורה שמסייעות לנו ליצור חברה מלוכדת ומקושרת, בפעולה זו נעסוק בקשר ובמפגש האנושי כחלק מיצירת חברה מאוחדת בעם ישראל.

שלב א' – מי אתה בכלל?

נפתח במשחק:

נחלק את החניכים לשתי קבוצות שוות, נבקש מחברי קבוצה א' להישאר בחדר ומחברי קבוצה ב' לצאת למספר רגעים.

לאחר שחברי קבוצה ב' ייצאו נסביר לחברי קבוצה א' שבהמשך תכנס קבוצה ב' וכל חניך מקבוצה ב' יפנה לאחד החניכים מקבוצה א' וישאל אותו שאלה על עצמו.

על חברי קבוצה א' יהיה לענות לפי כלל מסוים וחברי קבוצה ב' יצטרכו לגלות מהו הכלל.

הכלל לפיו יהיה על חברי קבוצה א' לענות הוא: כל חניך יצטרך לענות כאילו הוא החניך שיושב מימינו.

לדוגמא: אם ישאלו את החניך "איזה שיעור אתה הכי פחות אוהב?" יהיה עליו לענות בשם החבר שיושב מימינו, אם הוא יודע שהחניך שמימין לא אוהב את שיעורי היסטוריה יהיה עליו לומר "היסטוריה".

נכניס את חברי קבוצה ב' לחדר ונסביר להם כי עליהם לשאול את חברי קבוצה א' שאלות וחברי קבוצה א' יענו עפ"י כלל מסוים שנבחר כאשר עליהם מוטל לגלות מהו הכלל.

רצוי לסייע לחברי קבוצה ב' ולתת להם דוגמאות לשאלות: מה אכלת היום בבוקר? מהו הצבע האהוב עליך? מה שיחקת היום בהפסקה? מי החבר הכי טוב שלך? וכדו'.

לאחר מספר שאלות יבינו חברי קבוצה ב' שהתשובות מוזרות מעט, ניתן להם להמשיך במשחק עד שיגלו את הכלל שנקבע.

בסיום המשחק נשאל את חברי קבוצה ב':

- מה הקשה עליכם לגלות את הכלל?
- מתי הבנתם שחבריכם אינם עונים בשם עצמם אלא בשם מישהו אחר?

נסביר לחניכים כי ה"תחכום" בכלל שנקבע הוא בגלל ההפתעה שבו, כאשר אנו משוחחים עם אדם כלשהו אנו חושבים שפגשנו אותו עצמו, וכאשר מתגלה לנו שבעצם "שוחחנו" עם אדם אחר - אנו מופתעים.

חברי קבוצה ב' חשבו שכאשר הם מפנים שאלה לחניך מסוים הם משוחחים איתו והוא עונה להם על עצמו, אך כאשר החניך ענה בשם חניך אחר הם בעצם "שוחחו" עם החניך השני...

במפגשים שלנו עם אנשים בחיים, קורה לנו לפעמים דבר דומה - אנחנו מצפים לפגוש אדם מסוים וכאשר אנו אכן פוגשים אותו אנחנו מגלים שזה לא בדיוק האדם אותו ציפינו לפגוש אלא אדם קצת שונה...

למה הכוונה? נראה בשלב הבא!

שלב ב' – להכיר מחדש:

בשלב זה ננסה להכיר מחדש את החברים בשבט:
נערוך סבב בין החניכים ונבקש מכל אחד מהם לספר דבר מפתיע על עצמו.
נסביר לחניכים כי עליהם לספר משהו שהחברים לא היו חושבים עליהם, עובדה שמפתיע יהיה לדעת עליהם.
כדי לסייע לחניכים המדריך יתחיל את הסבב ויפתח בסיפור/ עובדה מפתיעה שהחניכים לא יודעים עליו (לדוגמא: בכיתה ו' ניצחתי בתחרות שחמט ארצית).
ניתן לגוון ולבקש מהחניכים לפנות לחניכים/ מדריכים משבטים אחרים או אף לצאת לרחוב ולערוך סקר קצר בו יבקשו מאנשים לספר דבר מפתיע על עצמם.
כאשר החניכים יסיימו נבקש מכל חניך לחשוב על הדבר שהכי הפתיע אותו ונשאל:
מדוע הסיפור הפתיע אתכם?
האם הוא סותר את מה שחשבתם על החבר?
האם אתם חשים שכעת ההכרות שלכם עם חברכם שונה מההכרות שהייתה לכם איתו עד כה?
מה היה אופן התקשורת בו השתמשנו בכדי להכיר יותר את החברים/ האנשים?
אופן התקשורת בו השתמשנו במשימה היה שיחה ישירה פנים אל פנים. מפגש ושיחה ישירה מאפשרים לנו לפגוש את האדם עצמו, כפי שהוא באמת ולא רק את מה שאנו חושבים עליו מראש.
לפני מפגש עם אדם/ חבר יש לנו תמונה בראש של האדם שאותו אנו מצפים לפגוש, על פי מה שאנו כבר יודעים עליו,
אך בשיחה פתוחה וכנה ייתכן כי נגלה דברים חדשים ומפתיעים על האדם שמולנו (בין אם האדם היה מוכר לנו לפני כן ובין אם לא).
כדי להגיע להיכרות אמיתית שתאפשר יצירת קשר עלינו להגיע מתוך הקשבה ופתיחות, אם נצליח בכך נגלה לפעמים כי האדם שפגשנו איננו בדיוק האדם שציפינו לפגוש...

שלב ג' – פנים לפני ולב ללב:

כעת נרחיב מבטנו אל הפן הלאומי.
נשאל את החניכים:
מה אתם יודעים על דמויות כמו: אייר לפיד, נערי הגבעות, הרב עובדיה יוסף ובנימין נתניהו?
לאחר שנשמע מעט תשובות נדון עם החניכים:
מהיכן אנו שואבים את הידע שלנו על הדמויות הללו? האם פגשנו אותם בעבר?
האם ייתכן שמפגש איתם יגלה לנו דברים חדשים ומפתיעים?
האם ייתכן שנשנה את דעתנו על הדמויות הללו לאחר מפגש ושיחה אישית איתם?
הידע שלנו על הדמויות הללו וההכרות שלנו עם חלקים נרחבים בעם מבוססים על כלי התקשורת שמטים אותנו ואת דעותינו לחיוב או לשלילה כלפי אנשים וקבוצות שמעולם לא פגשנו.
כפי שראינו בפעולות ובשלבים הקודמים כדי ליצור הכרות וקשר אמיתי עלינו לפגוש את האדם עצמו.
מפגש כזה דורש מאיתנו לנטרל את מה שאנו חושבים על האדם ואת הדמות בדמיונו אותה אנו מצפים לפגוש ולהיות פתוחים למפגש מחודש לב אל לב, או פנים אל פנים...
בפעולה הקודמת ראינו שהפן החברתי הינו פן מרכזי שחיי תורה מכוונים אליו, הן באירועים מיוחדים והן בחיי היום יום שלנו.
כדי ליצור עם מאוחד המושתת על ערבות הדדית ראשית כל עלינו לבטל את הדעות שרכשנו בדרכים לא ישירות ולהיפתח להכיר ולהתחבר לאדם שמולנו.

שלב ד' –

נסיים בסיפור הממחיש מהו מפגש של לב יהודי עם לב יהודי, מעבר לשוני החיצוני ולדעות הקדומות.
לפניכם בנספחים שני סיפורים, האחד על רבי אריה לויין והשני על מפגשי 'פנים אל פנים' של תלמידי ישיבת מעלות.

בחרו את הסיפור שידבר יותר אל לב החניכים שלכם:

רואה עד הלב

פעם אחת היה רבי אריה ליון מהלך ברחובות ירושלים, בעודו בדרך ראה את אחד ממכריו מנסה להתרחק ולחמוק ממבטו, קרא לו רבי אריה ליון ופנה אליו: "שלום לך ידידי, רואה אני כי חומק אתה מלפגשני, האם אירע דבר מה? האם יש בליבך עלי? "השיב לו אותו אדם בהיסוס: "חלילה, כבוד הרב, אומנם ניסיתי לחמוק ממבטך, אך הסיבה לכך היא שמתבייש אני ממך. אינני חובש כיפה, ולא חשתי בנוח לברך את הרב ולשוחח עימו בגילוי ראש". "הו ידידי" השיב לו רבי אריה "אדם נמוך קומה אני ואינני רואה כלל האם ישנה כיפה לראשך. עיני מגיעות רק עד מקומו של הלב, ולכן כאשר אני פוגש אדם- פוגש אני רק את ליבו!"

"על נטילת ידיים" ועוד ...

(נקדים ונספר לחניכים על פרויקט פנים אל פנים, שהחל לפני פינוי גוש קטיף וצפון השומרון: פעילים מתנדבים יוצאים לשכונות השונות, דופקים בדלתות ויושבים לשוחח עם בני הבית. המטרה היא ליצור מפגשים אנושיים וקשר ישיר בין חלקי העם, שאיננו מבוסס על כלי התקשורת)

שני פעילים קיבלו כתובת של אישה משכילה באחד הישובים סמוך למעלות. השיחה התנהלה במטבח, כיון שבעלת הבית הייתה עסוקה בהכנות לסעודת ראש השנה הלועזית, לא עלינו... השיחה עסקה בחשיבות שהיהדות מקדישה למצוות קטנות שנראו בעיני בני הבית "קטנוניות": הבן שלה הביא הביתה חברים מהצבא, ואחד מהם, דתי, היה צריך ליטול ידיים, וחיפש כלי דווקא. "מה רע במים עם סבון", היא תהתה. הפעילים התחילו להסביר את העניין. בהמשך הגיע חבר של בעלת הבית, לכבוד הסעודה. "למה אתם רוצים שנהיה כמוכם, אולי אתם תהיו כמונו?" שאל את הפעילים בעוקצנות. "מי ביקש ממך להיות כמונו?" התפלאו הפעילים בתגובה. "אם כך, למה באתם אלינו בכלל?" "אנחנו עם אחד, וחשוב לנו להכיר אחד את השני. אנחנו בטוחים שיש לנו מה לקבל מכם, כמו שאתם יכולים לקבל מאיתנו", הסבירו הפעילים. "נכון, הרי ההבדלים בינינו הם די קטנים, ויש לנו הרבה יותר משותף ממפריד". האמת היא, "הוסיפה בעלת הבית, "שעד שהכרתי אתכם חשבתי שכל הדתיים אותו דבר, חרדים, דתיים, כולם היו רחוקים ממני באותה מידה. עכשיו אני מבינה שזה לא כך, ויש לנו הרבה על מה לדבר יחד". עוד צעד בדרך לאחדות בעם ישראל. (מעובד עפ"י סיפור מאתר ישיבת מעלות)

לסיכום

בפעולה זו ראינו כי לעיתים אנו מצפים לפגוש אדם מסוים אך לבסוף מתגלה כי לא פגשנו את אותו אדם אלא אדם אחר, כך למשל יכול לקרות כאשר אנו מפתחים ציפיות ודעות מוקדמות לגבי אדם או חבר, מפגש ושיחה פנים אל פנים יכולים להאיר לנו זוויות חדשות ומפתיעות באותו אדם ולהוביל אותנו להכרות מעמיקה וכנה יותר. ההכרות בין החלקים השונים בעם ישראל מבוססת ברובה על תקשורת עקיפה היוצרת תמונה מוטת, בעזרת הכרות ומפגשים ישירים נוכל לפתח שיח וקשר כנה וליצור חיבור בין חלקי העם, כל זאת בתנאי שנצליח לגבור על הדעות הקדומות ונגיע מתוך מוכנות להכרות מחודשת ואנושית.